

DÁVID ÁDÁM
PETŐFI IRODALMI IDŐGÉP
Színháték tizenkét pontban

Szereplők:

Zeitsprung Kázmér, kutató

Zeitsprung Ilona, a kutató lánya

Petőfi 1

Petőfi 2

1. pont

A Petőfi Irodalmi Intézet laborja. Steril környezet, fehér falak, az egyik sarokban szokatlan, szekrénynek látszó tárgy, elől asztal, rajta egy kancsó bor, két pohár, néhány papírlap, egy golyóstoll, egy laptop meg két óriási toll „penna temporis”-felirattal. Kázmér jön. Kimerült, de rendkívül izgatott „szórakozott professzor” hatását kelti félig kitűrt kockás ingjével, csapzott hajával, csillogó szemével.

KÁZMÉR *(ünnepélyesen)* Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Sok szeretettel köszöntök mindenkit a Petőfi Irodalmi Intézet és Múzeum nevében. Dr. habil. Zeitsprung Kázmérnak hívnak, de szólítsanak csak Zeitsprung professzornak. Felhívom szíves figyelmüket, hogy érdemes megjegyezniük maguknak a mai dátumot. 2025. szeptember 28. van, és néhány perc múlva minden bizonnyal történelmet fogunk írni. Pontosabban újraírjuk a történelmet. Azok kedvéért, akik netán komolytalannak, ne adj Isten tudománytalannak gondolnák legutóbbi megjegyzésemet, talán érdemes néhány szóban összefoglalnom tizenhárom éve tartó kutatásaim eredményeit. Petrovics Alex kollégámmal össze is állítottunk egy kis vetítést a PII-projektről. Alex, beindítaná, kérem a... (Szünet.) Alex! Alex? (Szünet.) Elnézést, nem láttak véletlenül egy, egy fiatalembert, az enyémhez hasonló köpenyben? Különös. Felettébb különös. Na de spongyát rá, biztos hamarosan megérkezik. *(Odalép a laptophoz, elindítja a vetítést, ami animált képekkel illusztrálja a kísérleteket.)* Hol is tartottam? Ja igen, a PII-projekt. 2012. szeptemberében egy családi tragédiát követően kezdtem el mélyrehatóan foglalkozni az időutazás lehetőségeivel. Az emberiség történetében számtalan elmélet született az idő kerekének visszafordításáról, de egyik sem ért el bizonyítható, tudományosan ellenőrizhető eredményt. Aztán pontosan tizenhárom évvel ezelőtt, 2012. szeptember 28-án gyökeres fordulat állt be a kutatásban. Petőfi Sándor kéziratai között ugyanis egy olyan borversre akadtam, amelyen mikroszkopikus vizsgálattal kimutatható volt néhány elmosódott, sötétpiros folt. Először vörösborra gyanakodtam, de a röntgenfelvételek egyértelműen bizonyították, hogy alvadt vércseppeket őrzött a megsárgult lap. Nem volt más hátra, mint DNS-mintát venni a vérből. Az eredmény biztatónak tűnt, de még mindig nem rendelkezünk kellő bizonyítékkal ahhoz, hogy valóban Petőfi Sándor génkészletét találtuk meg. Ekkor merült fel bennem, hogy kifejlesztsem az irodalmi időgépet. A vérfoltos kézirat szövegét összevettem a DNS-ben található betűkombinációval, és a bordal az összes betűt tartalmazta! Heuréka! Erre már a kutatás első hetében rájöttem, aztán... *(Szünet)* Tudják, nehéz erről az időszakról beszélnem. A szóban forgó családi tragédiában ugyanis elvesztettem... De ez, kérem, maradjon köztünk... Elvesztettem a feleségemet. *(Szünet)* Tudják, őt is Erzsikének hívták, mint Petőfi ifjúkori szerelmét.

„Ne válasszunk magunknak csillagot?”
Szólék én ábrándozva Erzsikéhez,
„A csillag vissza fog vezetni majd
A mult időknek boldog emlékéhez,
Ha elszakaszt a sors egymástul minket.”
S választottunk magunknak csillagot.
Az országúton végig a szekérrel
A négy ökör lassacskán ballagott.

A versrészlet megjelenik a kivetítőn LITRANSZFORMÁTOR felirat alatt.

KÁZMÉR Hányszor mondtam el az én Erzsikémnek *A négyökrös szekér* utolsó sorait!
Ilike, a lányunk épp csak elmúlt két éves, mikor a baleset történt. Azóta minden vágyam, hogy feltaláljak egy ilyen vezérlő csillagot, és Ilike megismerhesse ezt a csodálatos asszonyt, hogy újra itt...

2. pont

Ili belép a terembe bő gatyában, oldalra csapott baseballsapkával, óriás fülhallgatóval, amiből a Pilvaker János vitéz-feldolgozása bömböl. 3D-s szemüveg van a pólójába akasztva, és XXXL-es adag Johnny márkájú popcornt hoz a kezében. Kázmér azonnal észreveszi. Zavartan témát vált, miközben Ili átfurakodik a tömegen, majd leül az első sorban, és elmélyülten rágni kezdi a popcornt.

KÁZMÉR Itt látható a DNS-kódokkal átítatott kézirat, vagyis a vérrel átítatott DNS... Nem, bocsánat, a vérrel átítatott kézirat a DNS-kódfejtés után. Innen már csak egy lépés volt – igaz, rendkívül összetett, napokig tartó lépés –, hogy a kinyert információkat a kettes számrendszer bináris kódjaira – azaz 0-ra és 1-re – konvertáljuk, majd a verssorok által kimetszett számsorok részösszegeit megszorozzuk a már emlegetett pível, vagyis a kör kerületének és átmérőjének hányadosával. Az így nyert számadatokat koordináta-rendszerben ábrázolva a cosinus-görbe...

ILI Sok lesz, apus!

KÁZMÉR Szerintem ők még nem unják.

ILI De hát te is unod, nem?

KÁZMÉR Ugyan, Ilike. Mit értesz te ehhez? Kapcsold már ki azt a vackot, légy szíves!

ILI Ja persze. Miért is érteném? *(Kikapcsolja a zenét.)* Itt ül viszont egy rakás gyerek. Ők biztos minden szavad értik. Na, mikor kezdődik a mozi?

KÁZMÉR Honnan tudsz a vetítésről? Meglepetésnek szántam...

ILI Hát, Alex tegnap megcsörgetett.

- KÁZMÉR Tudja a számod?
- ILI Jaj, apus, ne fárasszál már! Hetek óta csetelgetünk. Egész jó arc.
- KÁZMÉR Jó arc! Jó arc?! Petrovics Alex kiváló kolléga, ígéretes tehetség. Petőfi korai szerelmes verseinek szövegkritikai elemzésével foglalkozik.
- ILI Nem úgy vettem észre!
- KÁZMÉR *(a közönséghez)* Elnézésüket kérem az előbbi...
- ILI Te most viccelsz, apus? Komolyan testületileg magázol itt mindenkit?
- KÁZMÉR Talán tegezzem őket?
- ILI Engem se szoktál magázni. Miért pont ezt a halom gyereket magáznád? *(A közönséghez fordul.)* Szeretnétek, hogy apus magázzon titeket? *(Szünet.)* Na ugye.
- KÁZMÉR Nézzenek oda! Mire is mennék a lányom nélkül? *(Ili kuncog.)* Szóval, kedves gyerekek, vegyük át szép sorjában. Először is mesélek nektek ezt-azt egyik legnagyobb költőnk, Petőfi Sándor életéről.
- ILI Apus, apus! Ne is folytasd, ez egyre borzasztóbb. Nem azt mondtam, hogy dedósok ülnek itt, hanem hogy gyerekek. De így görbüljek meg, ha nem szedjük össze két perc alatt a lényegét! *(Felpattan a székről.)* Na gyerünk, srácok, mutassuk meg Zeitsprung professzornak, hogy itt mindenki keni-vágja a témát! Csak mondjátok, ami először beugrik Petőfiről, én meg pikk-pakk betagelem, oké? *(Kitúrja Kázmért a laptop mellől, megnyit egy új Prezi fájlt, felírja, hogy „Petőfi Sándor”, majd az elhangzó címszavakat begépezi, és folyamatosan megjelennek a vetítésen. Ami többször is elhangzik, annak megnöveli a méretét, illetve a játék végén megszavaztatja a beérkezett információkat, és olyan arányban növeli meg a méretüket, ahányan szavaznak rájuk. Közben kérdésekkel segíti a gyerekeket, a végén pedig szavazást rendez a beérkezett javaslatokból.)* Jó, lássuk csak: Pe-tő-fi, Sán-dor. Szabad a pálya! Jöhet bármi, ami csak eszetekbe jut. Ki volt ő? Mi volt a foglalkozása? Azt vágjátok, hogy mettől-meddig élt? Apus, jól mondják? Na, látod? Tudtam én! Várjál, még nincs vége! Most összeszedjük a legjobb verseit. Gyerünk, hadd halljam a címeiket! Ott az a tyúkos is. Tud valaki idézni is? Ez igen! Nagyon jól csináljátok! Megy ez, mint a házi feladat. És most lehet lájkolni a címkéket. Végigmondom mindet, és annál tegyétek fel a kezeteiket, ami szerintetek a legjobban illik Petőfire. Na, tessék. Kész is a Petőfi-címkefelhő!
- KÁZMÉR Szép munka volt, Ilikém.
- ILI Ja-ja, szerintem is nagyon pöpec lett. *(Visszaül a helyére.)* De most már tényleg jöhet az a mozi. Hány D-s is lesz?

KÁZMÉR Hány micsodás?

ILI D, dimenzió, vágod! Egy-kettőnek ott a vászon, hát nem valami nagy, de ez van. A harmadik D-hez hoztam a szemüveget, akinél még van kéznél, felveheti. A 4D, az a szagos mozi, amikor kis illatmintákat kapsz, és azt kell szagolgatni, az 5D meg...

KÁZMÉR Sajnos csak a vászon van. Alex kissé túlzott a mozizással. Technikailag nem valami eredeti a felvétel, de tudományos szempontból egyenesen forradalmi!

ILI Jó-jó, ne kezd megint a tudóskodást. Ki rendezte a filmet?

KÁZMÉR Én.

ILI És ki volt az operatőr?

KÁZMÉR Nos, az is én.

ILI Na ne. És a főszereplők?

KÁZMÉR Petőfi, ki más?

ILI Ennyi?

KÁZMÉR Na meg én is...

ILI Hú, ez kemény lesz. Még jó, hogy hoztam popcornnt! (*Megkínálja a körülötte ülőket.*)

3. pont

KÁZMÉR Az itt következő képsorok tegnap éjszaka, illetve 181 évvel ezelőtt készültek. Különösen hangzik, igaz? Főleg akkor, ha belegondolunk, hogy az első filmfelvételek az 1890-es évek közepén készültek.

ILI Már megint össze-vissza beszélsz, apus. Hogy a fenébe lehet 181 éves egy film, ha 130 éve csinálták az elsőt? Csak úgy hipp-hopp átugrottál 50 évet?

KÁZMÉR Nem, kedvesem. 181 évet ugrottam át.

ILI Igen? És mégis hogyan?

KÁZMÉR Épp ezt magyaráztam, amikor befutottál.

ILI Na jó, de abból rajtad kívül senki nem értett egy árva szót se. Próbáld már meg úgy elmondani, hogy én is felfogjam! Akkor a többiekkel se lesz gond.

KÁZMÉR Hát, megpróbálhatom. A 2012-ben megtalált vérfoltos kézirat 1844-ben keletkezett. Ezt nevezzük az egyszerűség kedvéért idődimenziónak. Petőfi Sándor vércseppjéből sikerült kinyerni a testére vonatkozó legfontosabb információkat. Ez olyan, mint a vászon, amire a filmet vetítjük. De ahhoz, hogy leperegjen előttünk a film, szükségünk volt még egy sajátos szerkezetre, amely visszarepít az idődimenzióban egyik térből a másikba.

ILI Az van ott a sarokban?

KÁZMÉR Az bizony! A történelem első működőképes időgépéről beszélünk, amely – gondolhatjátok – nem volt éppen ingyen. Több, mint tíz évébe tellett a Petőfi Irodalmi Intézetnek, hogy innen-onnan összekoldulja rá a pénzt. Közben a kézirat és a DNS közötti bonyolult összefüggéseket egy közös kóddá egyesítettem, és PII-kódnak, egyszerűbben Petőfi-kódnak neveztem el. Aztán a legapróbb részletekig meg kellett terveznem az időgépet, hogy az utóbbi három év fejlesztése és tesztelése során a tudomány eszközeivel a lehető legkisebbre csökkentsem a tévedés lehetőségét.

ILI Miért? Lehet, hogy hiába dolgoztál tizenhárom évig, és az egész időgép csődöt mond?

KÁZMÉR *(az órájára pillant)* Ez pontosan öt perc múlva kiderül.

ILI Akkor mutasd már azt a házimozit!

Kázmér elindítja a kézikamerás videofelvételt, és folyamatosan kommentálja a látottakat.

KÁZMÉR Még nem volt időm rendszeresen feldolgozni az anyagot, úgyhogy néha remeg a kamera, és nincs vágás a felvételben. Viszont érdemes figyelni a timert, vagyis az időmérőt. Most még 2025. szeptember 27-ét mutat, igaz? A helyszín

ismerős lehet, csak kicsit nagyobb a rendetlenség. *(Fehér köpenyben háttal áll egy ember, és gombokat nyomkod egy nagy masinán.)* Ő itt Alex, éppen beállítja az utazás pontos helyszínét és idejét. Én pedig, ahogy láthatjátok, beszálok az időgépbe, és indulhat is az utazás. *(A vetítőn furcsa, Mátrixot idéző villanás látszódik, majd a dátum visszapörög 1844-ig.)* Alaposan forgott velem a világ. Nem is csoda: fél perc alatt majdnem két évszázadot utaztam visszafelé.

ILI És hova érkezted?

KÁZMÉR Alex alapos munkát végzett. Azt állította be, hogy a kézirat félméteres körzetébe érkezzem meg. *(Kézi kamerás felvétel mutat egy esti gyertyafényben úszó, üres borosüvegekkel teli szobát, majd egy ágyon hortyogó fiatalembert.)* Hopp! Helyben is volnánk. *(Hangos horkolás hallatszik.)*

ILI *(visszafojtott hangon)* Ő az?

KÁZMÉR Minden kétséget kizáróan.

ILI Mellé pottyantál az ágyra? *(Nevet.)* Hát horkolni, azt tud. De nem is látszik az arca!

KÁZMÉR Nos, az arca valóban nem teljesen kivehető, de a kézirat ott hevert mellette a földön, és a híres dolmányát is módomban állt megtapintani. Határozottan pipadohányillata volt. *(A kamera mutatja, ahogy Kázmér megfogja a ruhadarabot.)*

ILI Az meg mi?

KÁZMÉR Petőfi egyik kedvenc viselete. Az 1844-ben készült dagerrotípián is ez volt rajta. *(A felvételen odahajol az állítólagos Petőfihez, és a penna temporis-szal pontot rajzol a nyakára.)*

ILI Hé, most meg mit művelsz? Csak nem tetoválást csinálsz neki?

KÁZMÉR Tulajdonképpen valami olyasmit. A penna temporis, vagyis az időceruza segítségével tetszőleges számú anyajegy állítható ki, már amíg van hely az illető bőrén. Egy anyajegy értelemszerűen egyetlen időutazásra érvényes. *(Közben megint Mátrix-effekt, Kázmér szédelegve kilép az időgépből. A vetítés véget ér.)*

4. pont

ILI És mikor jön már a Petőfi?

KÁZMÉR *(az órájára pillant)* Pontosan egy perc múlva. *(A kivetítőn is elindul a visszaszámlálás.)*

ILI De várjál, te meg se kérdezted tőle, hogy akarja-e ezt az egészet?!
KÁZMÉR Hogy kérdeztem volna meg? Csak nem fogom veszélyeztetni a kísérletet, tizenhárom év munkáját? *(Az asztalra pillant.)* Te jó ég, a bor! Alex! Még mindig nincs itt? Hol késik ez a fiú? *(Sebtében bort tölt két pohárba. Kezébe kapja a kamerát, és Ilihez lép.)* Jaj, még a kamera is! Ilikém, dokumentáld már az eseményeket, jó? Itt kell megnyomni. *Úgy. (A vetítőn megjelenik Ili felvétele. Felváltva pásztázza a közönséget és Kázmért, aki odaszalad a lepedőhöz. A visszaszámlálás lassan 10-hez érkezik.)* Gyerünk, gyerekek, számoljunk vissza együtt: tíz, kilenc, nyolc, hét, hat, öt, négy, három, kettő, egy, zéró! *(Lerántja a leplet.)*

Néhány másodpercig senki sem mozdul. Ili lassan feláll a székéből, és közelít a kamerával az időgéphez.

ILI *(Kázmérnak)* Na, mit állsz ott? Nyisd már ki!

Ili a kamerával „bekukucskál” az időgép üvegezett részén. Petőfi 1 éppen hátat fordít, idegesen bütyköl valamit összegörnyedve.

KÁZMÉR Ez az attila!

ILI Milyen Attila?

KÁZMÉR Hát Petőfi atti...

ILI Nem Sándor?

KÁZMÉR Ilikém, persze, hogy Sándor. A ruhája attila. Attila-dolmány.

Ili ráközelít az anyajegyre.

ILI *(Kázmérnak)* Nézd! Ott az anyajegy!

KÁZMÉR Igen, Ilikém. Sikerült! Visszahoztam egy halottat a sírból. Petőfi megérkezett 2025-be!

ILI *(Kázmért veszi.)* Ja-ja. És itt az ideje, hogy üdvözzöl.

KÁZMÉR Hogy?

ILI Hát kinyitod az ajtót, és bemutatkozol, ennyi.

KÁZMÉR Ennyi, ennyi... *(Az ajtóhoz lép, halkán megszólítja)* Petőfi úr! Petőfi úr! Dr. habil. Zeitsprung Kázmér vagyok, de szólítson csak Zeitsprung professzornak. *(Petőfi 1 váratlanul kivágja az ajtót, Kázmérra mered.)*

PETŐFI 1 Zeitsprung professzor!?! *(Kázmér hátrahököl, majd úgy vizslatja Petőfi 1-et, mint egy kísérleti nyulat.)*

KÁZMÉR Elképesztő! Egyből megjegyezte a nevem!

PETŐFI 1 Mi ez a...

KÁZMÉR Kérem, érezze magát otthon nálunk, foglaljon helyet!

Ili Kázmér kezébe nyomja a kamerát – ami továbbra is veszi az eseményeket –, odamegy Petőfi 1-hez, és kezet nyújt neki.

ILI Szia Sándor. Ili vagyok.

Petőfi 1 ahogy leült, fel is pattan, megragadja Ili karját, és szertartásosan kezet csókol neki.

PETŐFI 1 Részemről a szerencse, Ili kisasszony. Megmondaná, hol...

ILI De vicces vagy! Tegezz ám nyugodtan!

Kázmér észbe kap, arrébb tessékeli Ilit, visszaadja neki a kamerát, és kezet ráz Petőfi 1-gyel. Ili dühösen az asztalra teszi a készüléket, a borospoharak mellé.

KÁZMÉR Ó, Petőfi úr, nézze el nekem előbbi viselkedésemet. Csak ellenőriznem kellett, hogy az élettani funkciók...

ILI Ne is törődj vele, Sanyi. Apus mindig túlmagyarázza a dolgokat. Te, figyelj, nem találkoztunk mi már valahol?

KÁZMÉR De Ilike!

PETŐFI 1 Bár úgy lenne! Ez a tekintet kitörölhetetlen nyomokat hagy az emberben, Ilike...

ILI Neked csak Ili.

PETŐFI 1 Megmondanád, kérlek, hogy hová kerültem?

KÁZMÉR Petőfi úr! A tartózkodási helyét illetően megnyugtathatom: Pesten vagyunk, a Károlyi-palotában.

PETŐFI 1 Akkor csak pár saroknyira van a bérelt szobám. De hogy kerültem ide?

KÁZMÉR Mindent megmagyarázok, Petőfi úr. Addig is megkínálhatom egy pohár borral? A nagy ijedségre. *(Fejével int Ilinek, aki durcásan felemeli a két poharat.)*

PETŐFI 1 Köszönöm a kedvességét, de az igazat megvallva éjjel többet ittam a kelletténél. Meg is vágtam az ujjam egy borosüveg szélével.

KÁZMÉR Hallod ezt, Ilikém? A vér! *(Lehúzza az egyik poharat.)*

PETŐFI 1 Épp egy költeményt fejeztem be, Ili. Ezt hallgasd meg!

Ahogy Petőfi 1 elkezd szavalni, a Furfangos borivó szövege megjelenik a vetítőn a LITRANSZFORMÁTOR-ban.

**Megiszom én a bort, mert szeretem,
De néha megy belém nagy nehezen;
Azonban rajtam nem fog ki soha,
Minden dolognak van oka-foka.**

**„A kancsó zsarnokszív” – azt gondolom –
„Ki kell belőle a vért ontanom!”
S e gondolatra kancsóm kiürül,
Készítették bár feneketlenül.**

ILI *(kuncogva)* Feneketlenül. Ez jó!

Petőfi 1 hátrapillant, és észreveszi a versét.

PETŐFI 1 Ez meg mi? Valami tréfa?!

KÁZMÉR Dehogy tréfa, Petőfi úr! Titkos találmányom, az irodalmi időgép szövegfelismerő funkciója, a litranszformátor.

PETŐFI 1 Egy árva szót sem értek, Zeitsprung professzor.

KÁZMÉR Igaz is, kezdjük az elején. *(Hadarva)* Az emberiség történetében számtalan elmélet született az idő kerekének visszafordításáról, de egyik sem ért el bizonyítható, tudományosan ellenőrizhető...

ILI Sok, apus! *(Petőfi 1-hez)* Kaptál egy tetkót a nyakadra, és ideröppentél, ennyi.

PETŐFI 1 Mennyi?

KÁZMÉR Petőfi úr, ön egy világraszóló kísérletnek köszönhetően pontosan 181 évet utazott az időben.

PETŐFI 1 Micsoda? Milyen esztendő-t írunk egyáltalán?

KÁZMÉR 2025. szeptember 28. van.

PETŐFI 1 Úgy érzem magam, mint a széles tenyerű Fejenagy, mikor álmából felébred.

KÁZMÉR Ó, hogyne, *A helység kalapácsa*, Első ének.

PETŐFI 1 Hát ismeri?

KÁZMÉR Természetesen. Most fog megjelenni októberben. Vagyis nem most, 1844-ben.

- PETŐFI 1 Ezt meg honnan tudja?
- KÁZMÉR Néhány évtizede tanulmányozom az életművét, kedves Petőfi úr. *(Újra tölt a poharába, Petőfi 1-nek nyújtja a másikat.)* Na? Csak egy pohárkával!
- PETŐFI 1 Nem bánom, erre inni kell. *(Koccintanak)*
- KÁZMÉR A kísérlet sikerére!
- PETŐFI 1 A becses lánya egészségére!
- ILI Te aztán tudsz bókolni, hallod! Hogy is van az a Fejenagy, Sanyi? Teljesen olyan a neve, mint egy rappernek.
- PETŐFI 1 Egy minek?
- ILI Mindegy. Hadd halljuk!
- PETŐFI 1 **Hah, de mi szörnyű zaj,
Milly lárma riasztja
Egyszerre az egyház
Temetői nyugalma!
Mennydörgés?
Vagy kásának forrása fazékban?...
Nem!
Ott ember hortyog.
Ugy van! ez emberalak.
Egy zugban két öklére hajolva
Alszik ... hanem íme fölébredt,
Miután elhortyantotta magát.
Ásít ... szemeit dörzsölve körülnéz...
Lát és sejt ... sejtése pogány.**

Miközben szaval, nekitámaszkodik az időgépnek, és megnyomja a play gombot. Kigyullad az indítást jelző fény, majd horkolást hallunk. Petőfi 1 belejön a szavalásba, közelebb lép a közönséghez, miközben Ili a kamerával megint bekukkant az időgépbe. Petőfi 2 fekszik az időgép aljában – az „Ugy van! ez emberalak”-szöveget Kázmér is mondja. Ili hátrahököl. A fölébredésről szóló résznél a horkolás abbamarad, Petőfi 2 feje megjelenik az időgép ablakában, ahogy nagyokat pislogva ásít. A szavaltat végén Petőfi 1 hátat fordít a közönségnek, és szembetalálja magát az ajtó felső részét épp kinyitó Petőfi 2-vel.

5. pont

Petőfi 2 a hátrahökölő Petőfi 1-et a tükörcépének gondolja, egy ideig egyszerre mozognak. Pantomimjáték.

PETŐFI 2 Miféle torz tükör ez itt? Rég álmodtam ilyen élethű marhaságot, annyi szent!

Megérintik egymást Petőfi 1-gyel. Mindketten hátrahökölnek.

PETŐFI 2 Hohohó! Ácsi! Ácsi! (Kimászik az időgépből.)

PETŐFI 1 Ki maga?

KÁZMÉR *(odalép Petőfi 2-höz)* Igen, uram. Ezt én is szeretném tudni.

PETŐFI 2 Ahhoz képest, hogy az elmém szüleményei, elég követelőzőek. *(Elneveti magát, közben kezét nyújt Kázmérnak).* Petőfi Sándor vagyok, szolgálatára.

KÁZMÉR Mi? Az lehetetlen! *(Izgalomban ellöki magától Petőfi 2-t, aki megtántorodik.)*

ILI *(röhögve)* Pe-tő-fi Sán-dor ga-tyá-ba' tán-col!

Petőfi 2 észreveszi Ilit, és megbabonázva elindul felé, közben elkezdi szavalni az Álmodom-e? című verset, ami megjelenik a LITRANSZFORMÁTOR-ban.

PETŐFI 2 **Álmodom-e?
Vagy látok igazán?
S akit látok,
Tündér-e vagy leány?**

**Akár leány,
Akár tündér lenne,
Mit bánnám én,
Csak belém szeretne!**

ILI Ez igen! Nem kerteltél sokat...

PETŐFI 2 Hogy hívnak, szépséges tündérleány?

ILI Zeitsprung Ilona vagyok, szolgálatára.

PETŐFI 2 Iluska?

ILI Neked csak Ili.

PETŐFI 1 Elég ebből a komédiából. *(A kivetítőre mutat)* Látja, Zeitsprung professzor?

PETŐFI 2 *(észreveszi a vetítést, meg az időgépet)* Tyú, a mindenségit, micsoda vízió! Ha ezt az álmomat a Pilvaxban elmesélem, Jókai egy szavamat se fogja elhinni!

PETŐFI 1 Nem tűröm, hogy a barátaimat is sértegesse ez a gatyás gazember!

PETŐFI 2 *(részemél, hogy hiányos öltözetben van)* Gazember? Még hogy gazember?! Hát ki parádézik itt az én dolmányomban? *(Odalép Petőfi 1-hez, matatni kezd a nyakánál.)*

PETŐFI 1 Mit művel?! Ez felháborító!

PETŐFI 2 Hah! Itt van, tessék. **Cérnaházy** úriszabó!

PETŐFI 1 Tud olvasni, bravó!

PETŐFI 2 Álomban se tűröm, hogy pimaszkodjanak velem.

PETŐFI 1 Akkor ébresztő! Tűnjön innen!

PETŐFI 2 Azt akarja, hogy összeakasszuk a bajszunkat, mi?!

Megragadják egymást, Kázmér közéjük lép.

6. pont

KÁZMÉR Elég! Azonnal hagyják abba. Erőszakkal semmire se megyünk.

PETŐFI 1 Dehogynem!

ILI Ne kattogjál, haver!

KÁZMÉR Üljön már le, Petőfi úr! Maga is, Petőfi úr. Majd a tudomány eszközeivel eldöntjük, hogy melyikük az igazi Petőfi Sándor. Felteszek néhány ellenőrző kérdést, és amelyikük több helyes választ ad, az a győztes.

ILI Jaj, apus, ugye nem tart majd órákig a kutató-kvíz?

KÁZMÉR Nem, Ilikém. Néhány tudományosan megalapozott kérdés bőségesen elegendő lesz. Tehát... **Hol született...**

PETŐFI 1 Kiskőrösön, az 1822. december 31-éről 1823. január 1-jére virradó éjszakán.

PETŐFI 2 Hát... Édesanyám mondott ezt is, azt is, hogy Kiskunfélegyháza, meg Kiskőrös...

KÁZMÉR Jó, rendben, köszönjük. *(Petőfi 1 felé)* Ön volt a gyorsabb. Tehát 1-0 Petőfi Sándornak.

PETŐFI 2 Én vagyok Petőfi Sándor, értse már meg!

- KÁZMÉR Azért vagyunk itt, hogy ezt kiderítsük... Aztán **mivel foglalkozott, mielőtt vándorszínésznek állt?**
- PETŐFI 2 Katona voltam Pápán. Erre tisztán emlékszem; erősen meg is fáztam.
- KÁZMÉR Helyes válasz. Szépített, Petőfi úr. Apropos, mindig így hívták?
- PETŐFI 2 Dehogya, ez a művésznevem.
- KÁZMÉR **Mi volt a gyerekkori neve?**
- PETŐFI 1 Az anyakönyvben Alexander Petrovics szerepelt.
- KÁZMÉR Úgy van. Nagyszerű! Megint ön volt a gyorsabb. 2-1 ide! Ha már az anyakönyv szóba került, **hogyan kezdődik az Anyám tyúkjá?** Tessék!
- PETŐFI 2 Hát, anyámnak tényleg volt egy tyúkjá. De hogy hogyan kezdődött? Hát, csőrrel, aztán jött a szárny...
- PETŐFI 1 Ugyan már, ezt mindenki ismeri!
- KÁZMÉR Valóban? Hadd halljuk!
- ILI Apus, ez így olyan iskolás. Várjál, van egy ötletem. Az első Pilvakeren az All Stars lenyomta az Anyám tyúkját.
- KÁZMÉR Mit fecsegsz itt össze-vissza?
- ILI Jaj, apus. Az első Pilvaker forradalmi rap-parti 2012-ben volt, vágod, mikor anyu meghalt, és elkezdted bütykölni az időgépedet.
- KÁZMÉR Ilike!
- ILI Amúgy idén márciusban tartották a tizenharmadik Pilvakert, akkora buli volt! Na mindegy. Betolok egy részletet, és a két Sanyi meg mondhatja az eredetit, jó?

Elhangzik az első két versszak.

[Hé, mi a szitu tyúkanyó? De belepted a kanapét
De belaktad a szobám, a cuccaid szanaszét
Jó az Isten, jó hát, kerülnek a gondok
Szóval boldog lehetnél, hogy így felvitte a dolgod

Hisztizel itt nekem, szaladgálsz föl és alá
Más helyetted inkább választana több év magányt
Ha eszedbe jut veszekedsz csak úgy megszokásból
Szerencséd, hogy kamázlak és nem verlek ki a szobámból.]

A felvétel megy tovább, de Petőfi I nem bír magával: felpattan, és szavalni kezd.

PETŐFI 1 Na, mondhatom végre?
**„Ej, mi a kő, tyúkanyó, kend
a szobában lakik itt...”**

KÁZMÉR Köszönjük, látjuk, hogy tudja. 3-1. Inkább azt mondja meg, ki volt Petőfi felesége?

PETŐFI 1 Szendrey Júlia, természetesen.

PETŐFI 2 Miről beszélsz? Nincs is feleségem. De ha volna, biztos Iluskának hívnák...

7. pont

KÁZMÉR Kihirdetem a végeredményt: 4-1-re Petőfi győzött az ál-Petőfivel szemben. Uram, azt hiszem, igazán tisztességesen jártunk el. A tudományos etika megkívánja tőlem, hogy arra kérjem, haladéktalanul távozzon! És igazán szégyellhetné magát, hogy bemászott az időgéembe! Ez itt, kérem, nem jótékonyági intézmény, és pláne nem hajléktalanszálló! Alászolgája!

PETŐFI 2 (szórakozottan feláll, Ilit nézi merengve) Megalázó egy álom. Ha te nem lennél itt, kis tündérleányka, már rég fel is ébredtem volna.

ILI (elindulnak kifelé) Aha. Kérsz popcorn? Vigaszdíjul.

PETŐFI 2 (elolvassa a feliratot) Popcorn Johnny? Az meg mi?

PETŐFI 1 Erre inni kell, Zeitsprung professzor!

ILI Hát pattogatott kukorica. Fincsi!

PETŐFI 2 Kukorica? És Jancsi?

PETŐFI 1 Szendrey Júliára!

ILI Hát, a Johnny végülis Jancsi...

PETŐFI 2 Kukorica Jancsi... Iluska!

KÁZMÉR Szendrey Júlia... 1846. szeptember 8...

ILI Mi van? *(Petőfi megkóstolja Ili kezéből)*

PETŐFI 2 Kitaláltam! Iluskám! Te leszel Tündérország királynéja! *(Mefogja a kezét.)*

- KÁZMÉR De hisz az két évvel később... Állj!
- PETŐFI 1 Mi a gond, professzor?
- KÁZMÉR *(Petőfi 2-nek)* Jöjjön csak vissza, fiatalember!
- PETŐFI 2 Ugyan mi dolga van Zeitsprung professzornak egy ál-Petőfivel?
- KÁZMÉR Tudományos kétségek merültek fel a verseny tisztaságát illetően. Szükségünk van még egy fordulóra.
- ILI Jaj, apus, sok lesz ez a kvíz.
- KÁZMÉR Miért, inkább adjanak neked szerenádot?
- ILI Na, végre egy jó ötlet! Írjatok nekem egy szerelmes rapet!
- PETŐFI 2 Már írom is, tündérmagányom!
- ILI Zsír, akkor indulhat a PII-faktor! Amelyik rapje jobban bejön, az a győztes. Én leszek a zsűri, de kiadunk közönségdíjat is, okés?
- KÁZMÉR *(gondolataiba merülve)* Persze-persze... 1844... '46... '48...

8. pont

Petőfi 1 idegesen megy föl-alá, közben Petőfi 2 asztalhoz ül.

- PETŐFI 2 Iluskám, merre van itt egy lúdtoll?
- ILI Lúd az nincs, csak golyós.
- PETŐFI 2 Golyós, ez jó! Nem inkább tojós? Tudod, mint az anyám tyúkja.
- ILI Jó lesz az, Sanyi. Próbáld csak ki!
- KÁZMÉR *(Petőfi 1-nek)* Petőfi úr! Önnek is adhatok egy papírt meg egy tojós, vagyis golyós tollat?
- PETŐFI 1 Nem, köszönöm. Menni fog ez a repp, vagy mi fejből is. Ezt hallgasd, Ilike!

Elkezd nyálasan szavalni, megjelenik a LITRANSZFORMÁTOR-on a vers.

**Ez a világ amilyen nagy,
Te, galambom, oly kicsiny vagy;**

**De ha téged birhatnálak,
A világért nem adnálak!
Te vagy a nap, én az éjjel,
Teljes teli sötétséggel;
Ha szívünk összeolvadna,
Rám be szép hajnal hasadna!
Ne nézz reám, süsd le szemed -
Elégeti a lelkemet!
De hisz úgysem szeretsz engem,
Égjen el hát árva lelkem!**

Na, milyen voltam?

*Közben Kázmér a gyerekeknek tesz fel kérdéseket – Anyám tyúkja, 1848, Szendrey, 1846
Petőfi 2 pedig ír, mint az örült. Ili le is kamerázza, hiába legyeskedik körülötte Petőfi 1.
A végét már a közönségnek mondja túlzó pátozzsal, közben Ili Petőfi 2 kéziratára zoomol rá,
ahol a János vitéz első két versszaka szerepel.*

KÁZMÉR Petőfi kézírása!

PETŐFI 2 Még szép!

ILI Ez elég béna volt, sorry.

PETŐFI 1 *(észreveszi a kamera képét)* Miért, a János vitéz talán jobb lesz?

PETŐFI 2 Milyen János vitéz?! Nem tudsz olvasni? Ez Kukoricza Jancsi!

KÁZMÉR Petőfi tényleg ezen a címen írta meg a János vitéz első változatát!

PETŐFI 1 Ez akkor is lopás.

ILI Gyerünk, Sanyi, rajtad a sor!

PETŐFI 1 Plágium!

9. pont

Petőfi 2 elkezd beatboxolni, Ili segít neki, a gyerekeket is bepörgeti.

PETŐFI 2 **Tüzesen süt le a nyári nap sugára
Az ég tetejéről a juhászbojtárra.
Fölösleges dolog sütnie oly nagyon,
A juhásznak úgymint nagy melege nagyon.**

Petőfi 1 a közönség sorai között rohangál, „suttogó propagandát” folytat, Kázmér jön utána.

PETŐFI 1 Ezt tőlem lopta. Ne is figyeljete rá!

KÁZMÉR Gyerekek! Ez a Petőfi nagyon gyanús! 1844 végefelé kezdte el írni a János vitézt. Szeptemberben még sehol se volt. És ő ott tényleg úgy ír, mint Petőfi. Ti is láttátok a kézírását, nem?

PETŐFI 2 **Szerelem tüze ég fiatal szivében,
Ugy legelteti a nyájt a faluvéken.
Faluvéken nyája míg szerte legelész,
Ő addig subáján a fűben heverész.**

PETŐFI 1 Ezt én is tudom...

**Tenger virág nyílik tarkán körülötte,
De ő a virágra szemét nem vetette;
Egy kőhajtásnyira foly tőle a patak,
Bámuló szemei odatapadtanak.**

PETŐFI 2 **De nem ám a patak csillámló habjára,
Hanem a patakban egy szőke kislyányra,
A szőke kislyánynak karcsu termetére,
Szép hosszú hajára, gömbölyű keblére.**

PETŐFI 1 **Kisleány szoknyája térdig föl van hajtva,
Mivelhogy ruhákat mos a fris patakba';
Kilátszik a vízből két szép térdecskéje
Kukoricza Jancsi gyönyörűségére.**

**Mert a pázsit fölött heverésző juhász
Kukoricza Jancsi, ki is lehetne más?
Ki pedig a vízben a ruhát tisztázza,
Iluska az, Jancsi szivének gyöngyháza.**

PETŐFI 2 **"Szivemnek gyöngyháza, lelkem Iluskája!"**

KÁZMÉR **Kukoricza Jancsi így szólott hozzája:**

PETŐFI 2 **"Pillants ide, hiszen ezen a világon
Csak te vagy énnekem minden multságom."**

ILI **"Tudod, Jancsi szivem, örömet kimennék,
Ha a mosással oly igen nem sietnék;
Sietek, mert másképp velem rosszul bánnak,
Mostoha gyermeke vagyok én anyámnak."**

10. pont

Petőfi 1 dühében megragadja a két penna temporis-t, az egyiket Petőfi 2 kezébe dobja.

PETŐFI 1 Ha, harc, hát legyen harc! Egy, két, egy-két-hár és... *(Gyorsabb tempót diktál, kardozni kezdenek)*

**A török csapatnak nagy hasú vezére
Rendbe szedte népét a harcnak jelére;**

PETŐFI 2 **A rendbe szedett nép ugyancsak megállott,
Amint megrohanták a magyar huszárok.**

PETŐFI 1 **De nem volt gyerekség ez a megrohanás,
Lett is nemsokára szörnyű rendzavarás;**

PETŐFI 2 **"Atyafi! te úgylis sok vagy egy legénynek;
Megállj, én majd kettőt csinállok belőled."**

Petőfi 1-ről a párbaj hevében leesik az álbajusz.

11. pont

KÁZMÉR Alex?

PETŐFI 1 Zeitsprung professzor...

ILI Na ne!

KÁZMÉR Alex! Te becsaptál minket! Te sárba tiportad a kutatói etikát! És éppen a Kutatók Éjszakáján! Ennyi tisztességes, tudós ember előtt.

PETŐFI 2 Csak lebuktál, hazug kutya! Ide a dolmányomat! Gyerünk.

KÁZMÉR Úgy van, Petőfi úr. Megfosztjuk ezt az aljas gazembert érdemtelenül szerzett javaitól. Látni sem akarlak többé, Alex. Ki vagy rúgva.

PETŐFI 1 Igen? Ki vagyok rúgva?!

KÁZMÉR Már írom is a felmondóleveledet.

PETŐFI 1 Hát tudja mit, Zeitsprung professzor? Ne vacakoljon vele! Én mondok fel, örökre! *(Beugrik az időgépbe, a penna temporis-szal hadonászik, majd visszaveszi a szemüvegét.)*

KÁZMÉR Mit művelsz, Alex?

PETŐFI 1 Előre elterveztem mindent, érte? Mindent! Ha nem nyomom meg azt a nyavalyás play gombot, még most is mindenki imádná Petőfi Alexet!

- ILI Mit zagyválsz itt össze, te szerencsétlen?
- PETŐFI 1 Miután apád éjszaka visszatért az időutazásból, Ilike, még bent maradtam takarítani. Aztán szépen visszamentem én is 1844-be, magamra kanyarítottam az attilát, és már jöttem is vissza, hogy leállítsam Petőfi időutazását. A visszaszámláló funkciót viszont bekapcsolva hagytam, nehogy a prof gyanút fogjon.
- KÁZMÉR Te körmönfont csalo!
- PETŐFI 1 Már hónapokkal ezelőtt megvettem az álbajuszt, és tanulmányoztam a daguerrotípiát, hogy a megszólalásig hasonlítsak erre itt, ni.
- PETŐFI 2 De csak a megszólalásig, kutya!
- PETŐFI 1 Szövegelej nyugodtan, Sanyikám. Lesz rá idő bőven. Hírnevet akartam itt, 2025-ben, a te hírnevedet. De beleköptél a levesembe. Hát akkor cseréljünk! (A penna temporis-szal pötyyöt rajzol magára) Mostantól én leszek az igazi Petőfi Sándor. Elégetem a kéziratot, és nem lesz többé kapcsolat a két idősíki között.
- KÁZMÉR Ne! Ezt teheted, Alex!
- PETŐFI 1 Már hogyne tehetném! Ki is robbantom a forradalmat, nem fogok még öt évet várni! TALPRA MAGYAR, (megnyomja a playt, becsukja az ajtót) HÍ A HAZA, ITT AZ IDŐ, MOST VAGY...
- KÁZMÉR (megnyomja a pause-t) Soha!

Alex egy percig még az időgépben marad, ezalatt utazásának ideje, illetve helye megváltoztatható, de kiszállni már nem tud. A professzor gyorsan megszavaztatja a koordinátákat a közönséggel (ókori rabszolga, gályarab stb.), és újra megnyomja a „play”-t.

12. pont

- KÁZMÉR Sikertült!
- ILI Apus, ugye most már örökre itt maradhat a Johnny?
- A professzor ekkor ébred rá, hogy ha nem küldi vissza Petőfit a maga idejébe, hanem itt „raboskodik” 2025-ben, akkor a magyar történelem egészen másképp alakul. Lányának pedig bevallja, hogy az egész kísérlet titkos célja az édesanyja viszontlátása volt.
- ILI Ó, apus, drága apus. Tudod, hogy nem lehet. Jó ez így.

PETŐFI 1 Akkor most mi lesz, Ilus?

ILI Döntened kell: vagy itt maradsz velem Tündérorszámban, vagy visszamész forradalmat csinálni. Választanod kell, Johnny: szabadság vagy szerelem?

PETŐFI 2 **Szabadság, szerelem!
E kettő kell nekem.
Szerelmemért fölálldozom
Az életet,
Szabadságért fölálldozom
Szerelmemet.**

ILI *(elpityeredik)* Hát legyen.
KÁZMÉR Útravalóul hadd adjak néhány jó tanácsot: a Kukoricza Jancsinak inkább a János vitéz címet adja. A Szabadság, szerelem pedig, amit az imént szült meg, csak 1847. január 1-jén jelenjen majd meg, jó? Túl nagy indulatokat keltene 1844-ben.

ILI Jaj, apus. Sok! *(Kikapja Petőfi kezéből a penna temporis-t, és a mellkasára „tetová” egy rózsát.)* Figyelj, Johnny. Ez itt a belépőd Tündérorszámba. Ha úgy öt év múlva Segesvárnál jársz, és vissza akarsz jönni ide, a tündérr királynőhöz, csak rajzolj egy tüskét a rózsára. Jó? A többit „apus” elintézi.

PETŐFI 2 Miért, mi lesz Segesvárnál?

KÁZMÉR Azt a múlt sűrű homálya fedi, fiam.

PETŐFI 2 Isten veletek!

Petőfi 2 beszáll az időgépbe, és miközben magára csukja az ajtót, még egyszer elkezd szavalni a Szabadság, szerelem c. verset.

**Szabadság, szerelem!
E kettő kell nekem.
Szerelmemért fölálldozom
Az életet,
Szabadságért fölálldozom...**

Ili megnyomja a play-t, sötétség.